

Voortgangsrapportage Impuls Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH)

Begin 2017 is door Gedeputeerde Staten een impuls gegeven aan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). De impuls bestaat uit incidentele acties die op korte, middellange en langere termijn worden uitgevoerd. In de brief Impuls Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving d.d. 14 april 2017 (kenmerk PZH-2017-582881398) hebben wij de opgaven en de daarvoor geraamde middelen uitgewerkt. Met deze eerste voortgangsrapportage willen wij laten zien welke zaken in gang zijn gezet en op welke resultaten dit en komend jaar worden gestuurd.

Hieronder staan de opgaven die in de eerder genoemde GS brief zijn opgenomen, met een korte inhoudelijke toelichting op de ingezette acties en het te verwachten resultaat.

1. Omgevingswet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

De wet VTH maakt deel uit van de Invoeringswet Omgevingswet. Dat houdt in dat op termijn dit onderwerp ook integraal onderdeel gaat uitmaken van de Omgevingswet. Daarom wordt er nu al vanuit de bestuurlijke lijn naar gekeken: waar gaan de implementatie van de Omgevingswet en het VTH-traject elkaar kruisen, versterken, of waar is samenwerking nodig?

Samen met het opgaveteam Implementatie Omgevingswet is vanuit het programma Impuls VTH een verkenning gestart naar waar de vragen en dilemma's (gaan) zitten met betrekking tot de consequenties van de Omgevingswet op het (VTH) takenpakket. Verkend wordt wat nodig is om de (VTH-)taken van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland naar de letter én de geest van de Omgevingswet uit te voeren. Wat zijn dan:

- de consequenties voor het takenpakket van de omgevingsdiensten;
- de gevolgen voor taakopvatting, rol en positie van omgevingsdiensten (individueel en collectief);
- de gevolgen voor de (opdrachtgevers) rol van de provincie (en gemeenten) t.a.v. de omgevingsdiensten, en
- de handige vervolgstappen om antwoord te geven op de vragen die uit de verkenning volgen?

De verkennende fase is eind 2017 voltooid. Daarna gaan wij samen met het opgaveteam Implementatie Omgevingswet aan de slag om de geïnventariseerde vragen te beantwoorden.

2. Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) heeft invloed op de relatie tussen de omgevingsdiensten en de provincie. In samenwerking met het opgaveteam Implementatie Omgevingswet zijn de afgelopen periode vanuit de Impuls VTH een aantal acties ingezet:

- In samenwerking met de regiopartners is een onderzoek geïnitieerd naar de mogelijkheden voor Zaakgericht Digitaal Samenwerken binnen de regio's van Zuid-Holland. Dit onderzoek is afgerond en heeft een checklist opgeleverd voor verdere digitale samenwerking;
- Pilots worden opgezet, als uitvloeisel van het onderzoek naar Zaakgericht Digitaal Samenwerken. Zo hebben de gemeenten Lansingerland, Schiedam en Goeree Overflakkee samen met DCMR milieudienst Rijnmond een pilot geformuleerd over de informatievoorziening rond de kwaliteit van de leefomgeving;
- Leerervaringen worden georganiseerd, vanuit het principe dat op een klein onderdeel van de Omgevingswet met een beperkt aantal partijen de (digitale) informatievoorziening in kaart wordt gebracht. Zo is er een eerste bijeenkomst georganiseerd over de Wet Natuurbescherming, een wet die uiteindelijk onderdeel wordt van de Omgevingswet, en waarbij het bevoegd gezag bij de provincie ligt;
- Als basis voor het DSO is een initiatief gestart om de gewenste datakwaliteit in beeld te krijgen. De omgevingsdiensten en de provincie verkennen gezamenlijk waar we op de lange termijn willen staan, wat daarvoor nodig is en wat er op korte termijn kan worden ingezet. Aan de hand van een aantal concrete casussen wordt de komende maanden in kaart gebracht welke informatie in de keten waar voorhanden is, en hoe dit optimaal kan worden uitgewisseld en gedeeld tussen partijen/ketenpartners.

De komende periode wordt ingezet op het starten van meerdere pilots zoals hierboven beschreven. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij initiatieven van verschillende partners, voornamelijk omgevingsdiensten en gemeenten, maar ook met waterschappen. De aanbevelingen uit de pilots worden vervolgens meegenomen in een implementatietraject vanuit de provincie voor de digitaliseringsopgave Omgevingswet.

Vergunningverlening 2.0

Een specifiek onderdeel binnen het programma Impuls VTH is de digitalisering van vergunningen, Vergunningverlening 2.0 (VV2.0). Dit project is door de DCMR milieudienst Rijnmond geïnitieerd. De ambitie is te komen tot dynamische (altijd actuele) digitale omgevingsvergunningen. In samenwerking met het ministerie van Infrastructuur & Milieu, het ministerie van Economische Zaken, de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) en de DCMR milieudienst Rijnmond worden er op dit moment een aantal pilots rondom dit thema uitgewerkt. De eerste pilot, 'Regelbeheer met betrekking tot de Altijd Actuele Digitale Vergunning', is in de zomer van 2017 gestart. Resultaten en de eventuele consequenties van deze pilot worden begin 2018 verwacht.

3. Motie 668: 'voorlichting omwonenden BRZO-bedrijven'

Met deze opgave in het programma Impuls VTH maken wij informatie met betrekking tot BRZO¹-bedrijven inzichtelijk en toegankelijk voor burgers en andere belanghebbenden, zoals bedoeld in de motie 668. Via de provinciale website wordt informatie over risicovolle bedrijven ontsloten (www.zuid-holland.nl/BRZO). Daarnaast heeft de DCMR milieudienst Rijnmond op ons verzoek een interactieve demo-kaart gemaakt waarin de in de motie gevraagde gegevens gevisualiseerd worden. De eerste resultaten zijn zeer positief. Wij hebben de DCMR milieudienst Rijnmond opdracht gegeven de demo-kaart verder te vullen. De oplevering is voorzien eind 2017 en de publicatie ervan in 2018.

4. Aanpak Zeer Zorgwekkende stoffen (ZZS)

In mei 2017 heeft de DCMR milieudienst Rijnmond namens de provincie Zuid-Holland als bevoegd gezag 30 chemiebedrijven aangeschreven om te voldoen aan de informatieplicht Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Medio oktober 2017 is de helft van de te verwachten rapportages ontvangen. De rapportages worden momenteel beoordeeld. De evaluatie van deze exercitie wordt voor eind 2017 aan Provinciale Staten ter kennisgeving toegestuurd. Op basis van deze evaluatie zal de programmatische aanpak ZZS, die geschetst is in de concept nota VTH 2018-2021, een vervolg krijgen in 2018. Deze uitwerking heeft zowel betrekking op de doorwerking in vergunningverlening als een tweede uitvraag die we samen met Rijkswaterstaat Zuid-Holland inhoud gaan geven.

De Zuid-Hollandse aanpak waarbij we als bevoegd gezag actief een uitvraag bij bedrijven hebben gedaan over ZZS, is omarmd door de staatssecretaris Milieu.² Het ministerie en provincie zien de aanpak in Zuid-Holland als – een koplopend – onderdeel van een landelijke programmatische aanpak die onder leiding staat van het ministerie.

Het project aanpak ZZS binnen het programma Impuls VTH eindigt met de genoemde evaluatie van de DCMR milieudienst Rijnmond, de uitwerking van jaarschijf 2018 en een vastgestelde landelijke programmatische aanpak. De voorziene vijfjarige landelijke aanpak loopt door tot 2022. De Zuid-Hollandse inzet in dat kader vormt onderdeel van de doorontwikkeling VTH. De hiervoor benodigde middelen worden bij de Voorjaarsnota 2018 aangevraagd.

5. Uitwerken crisisorganisatie

De provincie beschikt over een concernplan crisisbeheersing dat van tijd tot tijd wordt geactualiseerd. In het kader van het programma Impuls VTH is dit plan voor het beleidsveld milieu uitgewerkt. Het plan wordt op een aantal punten geactualiseerd. Het actualiseren van draaiboeken op het niet meer doormandateren van de BRZO-taken is hiervan een voorbeeld.

In het kader van het programma Impuls VTH is er ook het doel om voor specifieke situaties ten aanzien van crisisbeheersing een beoogde werkwijze vast te leggen en organisatorische

¹ Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)

² Sharon A.M. Dijkma, Gezond en veilig Nederland, 22 juni 2017,

voorzieningen te treffen. Hiertoe wordt een analyse uitgevoerd. Bij deze analyse is het beleidsveld Mobiliteit en Milieu als geheel gezien, omdat binnen deze beleidsvelden zo goed als alle vormen van formele betrokkenheid van de provincie voorkomen.

De organisatorische voorstellen concentreren zich op het domein milieu/VTH. Beide analyses en de voorstellen ten aanzien van de milieuorganisatie worden voor een second opinion aan een ervaren externe partij voorgelegd. Deze partij wordt gevraagd om te bezien of de analyse en voorstellen worden gedeeld en advies uit te brengen over het uitwerkingsniveau van de voorstellen (bijvoorbeeld detailniveau draaiboeken) en het implementatietraject. Daarbij vooral de vraag welke deskundigheidsbevordering gewenst is om het beoogd gedrag van medewerkers en de beoogde attitude van organisaties tot stand te brengen.

Het uitwerken van de crisisorganisatie binnen het programma impuls VTH eindigt met het beleggen van de acties die voortvloeien uit dit advies en een uitgewerkt leertraject voor gedragsontwikkeling.

6. Provinciale sturing op de Omgevingsdiensten

Vanuit het programma Impuls VTH is een verkenning gestart om te komen tot een bijstelling van de huidige processen die de reguliere jaarlijkse koppeling leggen tussen het provinciale beleid en de beleidsuitvoering op vooral het gebied van Toezicht en Handhaving.

De nota VTH 2014-2017 is het kader voor de uitvoering van de taken die de provincie heeft belegd bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Deze nota wordt geëvalueerd en geactualiseerd. De concept nota VTH 2018-2021 is onlangs in ontwerp door Gedeputeerde Staten aangeboden aan Provinciale Staten. Er is bij het opstellen van de concept nota VTH 2018-2021 gekozen voor – elektronische - bijlagen die nader uitwerking geven aan de provinciale beleidsuitgangspunten. Deze bijlagen kunnen op ieder moment door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld, hetgeen de actualiteit van de provinciale beleidskaders bevordert. Nieuwe bijlagen zullen, voor vaststelling door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten ter informatie worden overlegd. Daarnaast is het voorstel om nieuwe bijlagen herkenbaar te publiceren. Zoals aangekondigd in de aanbestedingsbrief van de concept nota VTH 2018-2021 wordt er een nieuwe bijlage risicogericht toezicht opgesteld ter vervanging van de vigerende bijlagen 5 en 6. Wij verwachten deze bijlage in december 2017 in ontwerp vast te stellen.

De inzichten uit de diverse deelprojecten van het programma Impuls VTH hebben geleid tot en aantal conclusies die passen binnen de aanbevelingen uit de Evaluatie wet VTH gericht aan de provincie en gemeenten.³ Op basis van deze inzichten is de sturingsfilosofie uiterlijk begin 2018 nader uitgewerkt. Aan de invoering van de sturingsfilosofie zijn naar verwachting geen (structurele) kosten verbonden.

³ Rapport Evaluatie wet VTH, op weg naar een volwassen stelsel, Berenschot in opdracht van Ministerie van IenM, d.d. 6 juni 2017 en Kamerbrief van Staatssecretaris Sharon A.M. Dijkzema, d.d. 6 juli 2017, Rapporten onderzoek en evaluatie Wet VTH, kenmerk IENM/BSK-2017/133706

7. Visie op VTH en doorontwikkelen organisatie

De opzet en uitwerking van de diverse opgaven zoals hiervoor benoemd geeft een impuls aan de het lerend vermogen en doorontwikkeling van provincie en omgevingsdiensten. Zo zijn de BRZO-bedrijven van Zuid-Holland per 1 juli 2017 ondergebracht bij de DCMR Milieudienst Rijnmond, is uitgewerkt hoe aandacht besteed wordt aan incidenten die bestuurlijk en ambtelijk langdurige aandacht vragen en zijn initiatieven genomen om de sturing op en samenwerking met de omgevingsdiensten te verbeteren. De concept nota VTH 2018-2021 geeft onder andere een actualisatie van het beleid, een initiatief voor risicogericht toezicht en regelt de verwerking van nieuwe wet- en regelgeving inclusief een actieve opstelling zoals op digitalisering van milieu-informatie en de ontwikkeling van een aanpak en kennisinfrastructuur voor zeer zorgwekkende stoffen. In nauw overleg met de omgevingsdiensten verkennen wij waar met betrekking tot de Omgevingswet de vragen zitten waarop de provincie te eniger tijd een antwoord moet formuleren dan wel positie moet bepalen.

In aansluiting op deze ontwikkelingen wordt in 2018 een visie op VTH uitgewerkt in aansluiting op de uitgangspunten van de organisatieontwikkeling